

Programma 4. Economie

Maatschappelijk effect

- Bedrijven in Woensdrecht bieden de eigen inwoners voldoende werkgelegenheid.
- De werkgelegenheid bij bedrijven in Woensdrecht neemt toe ten opzichte van de periode 2014-2018.
- Bedrijven hebben voldoende vestigings- en/of uitbreidingsmogelijkheden.
- Bedrijven in de gemeente beoordelen het vestigingsklimaat als 'goed'.
- Bedrijven beoordelen het ondernemersklimaat in Woensdrecht als 'aantrekkelijk'.
- Het ondernemersklimaat in Woensdrecht biedt voldoende kansen aan bedrijven.
- Bedrijven beoordelen de regeldruk in Woensdrecht als 'laag'.
- In Woensdrecht is er een goede balans tussen economie en ecologie.
- Inwoners en bezoekers komen graag winkelen in Woensdrecht.
- Inwoners en ondernemers vinden dat de winkels goed bereikbaar zijn.
- Inwoners ervaren dat beter scheidingsgedrag leidt tot minder hoge afvalkosten.
- Inwoners en bedrijven zijn meer bereid tot het scheiden van afval.
- De hoeveelheid restafval per persoon, per jaar kan verder dalen tot 100 kg/p.p.
- Afvalverwerking moet kostendekkend zijn met als uitgangspunt: de vervuiler betaalt.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Economie zijn de navolgende organisaties betrokken: PZEM NV, GBE Aqua B.V., Business Park Aviolanda B.V., Regio West-Brabant, N.V. REWIN West-Brabant, Saver N.V. , Start2bizz Antwerpen / Noord Brabant, Koninklijke Horeca Nederland, VNO-NCW West Brabant / Brabantse Wal, AM&TS / CURIO, ZLTO Woensdrecht, StartToGrow, Ondernemersverenigingen Woensdrecht, RWB Regio West Brabant, RPA regionaal platform arbeidsmarkt, Aviolanda Aerospace, WCAA World Class Aviation Academy, BPA Business Park Aviolanda, Streekorganisatie Brabantse Wal, Recreatieondernemers, Horecaondernemers, Ondernemersvereniging Toerisme & recreatie Brabantse Wal.

Wat geven we uit aan programma 4. Economie?

Op grond van art. 5.1 van de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2019 autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire begroting 2022	Begrotings-wijzigingen 2022	Begroting 2022 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2022	Vershil 2022
Baten	3.010.087	72.843	3.082.930	3.040.338	-42.592
Lasten	-2.664.309	-125.737	-2.790.046	-2.547.677	242.370
Saldo	345.778	-52.894	292.884	492.662	199.778

4.1 Werkgelegenheid

Wat wilden we bereiken?

We gebruiken ons netwerk om ondernemers waar mogelijk te ondersteunen en de werkgelegenheid te bevorderen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We blijven in contact met ondernemers (ook starters) door het ondernemersspreekuur en bedrijfsbezoeken te organiseren. Ook op afspraak zijn en blijven we bereikbaar voor ondernemers.

Stand van zaken

Er is sprake van een intensief overleg met bedrijvenvereniging ZuidWestHoek (ZWH) en de ondernemersverenigingen waarbij economische ontwikkelingen worden besproken op het gebied van detailhandel en industrie.

We evalueren de resultaten van 'StartToGrow' en de bijdrage aan dienstverlening voor Woensdrechtse starters en groeiers.

Stand van zaken

In 2022 zijn alle platforms die zich begeven op het gebied van ondernemersondersteuning in kaart gebracht. StartToGrow is er daar één van. In 2023 wordt beoordeeld wat de toegevoegde waarde van StartToGrow voor Woensdrecht is voor starters en groeiers middels kwartaalrapportages.

Wat wilden we bereiken?

We versterken de economische structuur in West-Brabant.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

In het kader van Veerkrachtig Bestuur werken we samen met de Brabantse Wal-gemeenten aan regionale opgaven. Een onderdeel hiervan is de visie bedrijventerreinen.

Stand van zaken

De drie Brabantse Wal gemeenten werken samen aan een gedragen bod richting de provincie voor drie vraaggerichte lokale bedrijventerreinen en een gezamenlijk strategisch bedrijventerrein op de Brabantse Wal bij Steenberg.

Voor de uitbreiding van Driehoeven met III in Ossendrecht met 3 ha heeft de provincie inmiddels programmastatus verleend. Voor het gezamenlijk strategisch bedrijventerrein in Steenberg wordt de vraaggerichte onderbouwing in 2023 nader aangescherpt.

Op regionaal niveau werken we samen met de RWB/REWIN, het onderwijs en bedrijfsleven aan economische structuurversterking. Dat doen we op basis van het actieprogramma van de RWB.

Stand van zaken

Er wordt uitvoering gegeven aan het actieprogramma van de RWB. Naar aanleiding van Rijksbeleid is in 2022 de vierde stedelijke regio opgestart. Deze regio omvat de zeven gemeenten in West Brabant West. Voor onze stedelijke regio is in 2022 een visie opgesteld die deel uit gaat maken van de provinciale visie op de stedelijke ontwikkeling.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2022	Begrotings-wijzigingen 2022	Begroting 2022 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2022	Vershil 2022
Lasten	-12.007	-54.036	-66.043	-55.134	10.909

Wat veroorzaakt het verschil?

Ontwikkelingen op het gebied van het traject opstellen economische visie en een gezamenlijk regionaal bedrijventerrein Brabantse Wal veroorzaken dit verschil.

4.2 Middenstand en winkelgebieden

Wat wilden we bereiken?

Een aantrekkelijk en goed bereikbaar winkelaanbod.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Uitvoering geven aan de Economische Visie (waar de detailhandelsvisie onderdeel van is).

Stand van zaken

Aan een extern bureau is in 2022 de opdracht verleend om te komen tot een gedragen economische visie waarin de bedrijventerreinen, recreatie en toerisme worden geïntegreerd en geactualiseerd. In 2023 wordt deze visie verder uitgewerkt en aangeboden.

We voeren structureel overleg met de winkeliersverenigingen, bedrijvenvereniging ZWH, ZLTO en toeristische en Horeca ondernemers en faciliteren hen waar mogelijk.

Stand van zaken

Er is sprake van een intensief overleg met bedrijvenvereniging ZuidWestHoek (ZWH) en de ondernemersverenigingen waarbij economische ontwikkelingen worden besproken op het gebied van detailhandel en industrie.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2022	Begrotings-wijzigingen 2022	Begroting 2022 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil 2022
Baten	21.300	700	22.000	21.087	-913
Lasten	-73.221	-9.315	-82.536	-70.494	12.042
Saldo	-51.921	-8.615	-60.536	-49.407	11.129

Wat veroorzaakt het verschil?

Het overschot wordt veroorzaakt door minder elektriciteitsgebruik op markten en minder uitgekeerde subsidie aan de ondernemersverenigingen door minder gedeclareerde kosten.

4.4 Afvalinzameling

Wat wilden we bereiken?

Inwoners leveren maximaal 100 kg huishoudelijk restafval per persoon per jaar aan.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We optimaliseren de inzamelfaciliteiten en dienstverlening om inwoners in staat te stellen om beter hun afval te kunnen scheiden.

Stand van zaken

We onderzoeken momenteel samen met Saver en andere (buur)gemeenten de mogelijkheden om de inzamelfaciliteiten zodanig te optimaliseren dat het afval beter gescheiden ingezameld kan worden. Pilots voor het plaatsen van nieuwe bakken en nieuwe informatievoorzieningen zijn een continu proces. Dit alles is gericht op het realiseren van de VANG-doelstellingen.

We zetten in op gerichte communicatie om inwoners actief te stimuleren om beter hun afval te scheiden.

Stand van zaken

We blijven samen met Saver en andere buurgemeenten de mogelijkheden verkennen om gericht communicatie op te zetten om inwoners actief te stimuleren om beter hun afval te scheiden.

Wat wilden we bereiken?

Afvalinzameling en -verwerking is 100% kostendekkend.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We nemen maatregelen waardoor de vervuiler betaalt en de kosten voor onze inwoners niet meer stijgen dan de jaarlijkse inflatie.

Stand van zaken

De vaste kosten zijn voor iedereen gestegen in 2022 met € 2,50 ten opzichte van 2021 waarmee het totaal op € 178,50 is komen te staan. Het variabele tarief is afhankelijk van hoe goed er gescheiden wordt. De variabele tarieven per 'lediging categorie' zijn met 5 tot 7 cent omhoog gegaan.

Op de milieustraat wordt strenger gehandhaafd zodat bedrijven moeilijker bedrijfsafval kunnen deponeren tegen relatief lagere kosten.

Wat hebben we daaraan besteed?

Onderstaande tabel laat voor de meerjarenraming een overschot op het product Afvalinzameling zien. Om de tarieven te bepalen moet echter ook nog rekening worden gehouden met de kosten voor kwijtschelding die begroot zijn onder het product 1.3 Werk en inkomen in programma 1 Sociaal Domein en de omzetbelasting. De omzetbelasting wordt voor afval niet geraamd in de begroting maar wordt voor het bepalen van de tarieven van de afvalstoffenheffing en hun kostendekkendheid wel als last meegenomen. Voor het totaaloverzicht verwijzen wij u naar de paragraaf Lokale heffingen, onderwerp 'afvalstoffenheffing'.

Bedragen in €	Primaire begroting 2022	Begrotings-wijzigingen 2022	Begroting 2022 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2022	Vershil 2022
Baten	2.988.787	72.143	3.060.930	3.019.251	-41.679
Lasten	-2.573.503	-62.386	-2.635.889	-2.416.529	219.360
Saldo	415.284	9.757	425.041	602.722	177.681

Wat veroorzaakt het verschil?

Eenzijds zijn er een aantal meevallers. Op de milieustraat is 781 ton minder afval aangeboden dan verwacht. Aan restafval en GFTE-afval is 218 ton respectievelijk 227 ton minder aangeboden. Aan oud papier en karton is 109 ton minder ingezameld. Van het Afvalfonds Verpakkingen is een afrekening over het jaar 2020 ontvangen van de inzameling van verpakkingsafval dit was een incidentele meevaller. Anderzijds zijn we geconfronteerd met een tegenvaller van lagere opbrengsten van de afvalstoffenheffing.

4.5 Aviolanda

Wat wilden we bereiken?

Behoud en uitbreiding van werkgelegenheid op het aerospace maintenance cluster Woensdrecht.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We bouwen samen met overheden, ondernemers en onderwijs aan een campusontwikkeling, dat zich vertaalt in een duurzaam ecosysteem van luchtvaart gerelateerde bedrijvigheid waaronder composietenonderhoud en dronetechniek.

Stand van zaken

In 2022 is gestart met een heroriëntatie op de positie van DCMC naar de toekomst, waarbij innovatie als belangrijke pijler is gepositioneerd. Innovatie en campusontwikkeling zijn belangrijke pijlers van het nieuwe Businessplan Aviolanda, naast de technisch en logistieke aspecten. Er is gestart met de bouw van de widebody hangar waarmee grotere vliegtuigen in onderhoud kunnen worden genomen.

We gebruiken onze invloed om Businesspark Aviolanda naast facilitator van bedrijfsgrond ook op te laten treden als parkmanager voor shared facilities voor de bedrijven op het cluster.

Stand van zaken

De campusontwikkeling beoogt dat meerdere bedrijven gebruik maken van elkaars faciliteiten, kennis en kunde. Deze gedachte staat tevens centraal in de herijking van het businessplan van Aviolanda.

Samen met defensie zijn de eerste aanzetten geleverd voor de opzet van een gezamenlijke civiel-militaire maintenance cluster.

We verbinden partijen binnen het cluster (onderwijs, bedrijfsleven, overige organisaties en overheid) gericht op tijdige beschikbaarheid van voldoende gekwalificeerd personeel.

Stand van zaken

Als aandeelhouder zijn wij nauw betrokken bij de ontwikkelingen op Businesspark Aviolanda. Na de coronaperiode, waarin het opstellen van een Human Capital Agenda kwam stil te liggen, is in 2022 in een intensief traject met stakeholders dit proces losgetrokken. Belangrijke thema's daarbij zijn Baan- (werken), Bekwaam- (kennis), Bestaan- (wonen en verblijven). We verbinden partijen binnen het cluster op deze thema's. Alles is daarbij gericht op het beschikbaar houden van voldoende gekwalificeerd personeel in de toekomst.

Wat hebben we daaraan besteed?

Bedragen in €	Primaire begroting 2022	Begrotings-wijzigingen 2022	Begroting 2022 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2022	Verschil 2022
Lasten	-5.578	0	-5.578	-5.519	59

Wat veroorzaakt het verschil?

Hier zijn geen bijzonderheden te melden.

4.6 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 4. Economie

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2020	2021	2022
1. Gemiddeld aantal aanbiedingen grijze container			
- 140 liter	10	9,3	9
- 240 liter	12,6	12	11,7
2. Kostendekkendheid afvalinzameling	103%	101%	108%
3. Hoeveelheid ingezameld afval bij de milieustraat	6.858	6.757	6.219

Toelichting

1. Gemiddeld aantal aangeboden grijze containers per huishouden per jaar. *Bron: Saver.*
2. De mate van kostendekkendheid geeft aan in hoeverre de gemeente voldoet aan haar opgave om de kosten en opbrengsten van afvalverwerking in evenwicht te houden. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*
3. Hoeveelheid ingezameld afval (x 1.000 kg) per jaar. *Bron: Saver.*

Verplichte BBV indicatoren Programma 4 Economie

In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij Programma 4. Economie weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, Provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen wij u graag naar deze twee websites. Wanneer cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, ontbraken ze ten tijde van het opstellen van dit document in de bron. Gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren dan waarschijnlijk geactualiseerd.

Omvang huishoudelijk restafval in kg. per inwoner

Omschrijving (toelichting)

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Woensdrecht	151	146	143	145	132	140	135

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

Bron: berekening

Gebied	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Woensdrecht	1,3 %	1,9 %	2,3 %	2,9 %	3,1 %	4,8 %	7,3 %	22,8 %

Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Omschrijving (toelichting)

Gebied	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Woensdrecht	704,6	696,0	682,7	684,8	692,5	678,2	688,2	683,1

Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Omschrijving (toelichting)

Gebied	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Woensdrecht	107,2	109,1	111,8	116,7	119,8	123,0	127,5	132,3

Netto arbeidsparticipatie in % van de (potentiële) beroepsbevolking

Omschrijving (toelichting)

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Woensdrecht	64,4 %	64,4 %	64,2 %	65,2 %	66,2 %	67,2 %	67,4 %	67,9 %

Funcziemenging in %

Omschrijving (toelichting)

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Woensdrecht	49,9 %	49,0 %	49,0 %	49,1 %	48,4 %	48,7 %	48,4 %	48,5 %

Werkloze jongeren 16-22 jaar in %

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Woensdrecht	1,0 %	1,0 %	2,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	2,0 %	1,0 %

